

טיב הקהילה

תודיע-מצודע
א' אייד תשפ"ג
 זמני הרלקת הגרות ומרצ'ש
6:36 הדרה"ג
7:51 מוציש"ק
8:30 ר"ת
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
9:54 סו"ת א' | **8:32**
10:24 סו"ת ב' | **9:17**
הזמנים לפי שיעור קיץ
 גילוי מס':
672

יו"ל ע"י קהילת שבת בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

עמדי אז הוכר הדבר כי הינו גם בעל תורה ומוקי תורה. אז כשהבחין בי הוא קרא לעברי: גמליאל התקרב אלי! אכן ניגשתי אליו, ואז אמר לי: הנה נכנס לו אברך לבית המדרש, לוקח הוא לעצמו גמרא ומתיישב ללמוד 'שור' שנגח את הפרה' וכו'. כלום יש לו לאותו אברך שור או פרה? יודע הוא כלל להבחין בין שור לפרה? לפעמים גם זה לא! אך בכל זאת כשהוגה באלו בתיבות הינו שורף ומכלה את היצר הרע שלו.

הדברים היו יוצאים מן הלב, ונכנסים אל הלב, ועד היום הזה עדיין חקוקים הדברים בלבי, וכל אימת שהני רואה צורך להתעורר, הנני ממחיש לפני, האיך יצאו הדברים מפיו של ר' מאיר הנזכר, והנני מתחזק לאור דבריו.

המאור שבתורה מהזיר את האדם למוטב

זאת תהיה תורת המצדע ביום סְהַרְתוּ וְהוּבָא אֶל הַבְּהֵן: (וי. ט.)
 שלמה המלך אמר (משלי ט. ט): 'כי חיים הם למוצאייהם ולכל בשרו מרפא', - התורה נותנת חיים, ומרפא כל בשרו של אדם. ואם התורה שהיא רוחנית מסוגלת לרפא את חולאי הגוף הגשמיים, כל שכן שהיא מסוגלת לרפא את חולאי הנפש הרוחניים. והדברים נרמזים במקרא שלפנינו, כי טומאת המצודע היא הטומאה החמורה ביותר, ומורה גם על הנפש החולאת מאוד, והיא בדיטא התחוננה ממש. ועליה אמרה תורה שגם לה יש תקוה על ידי שתעסוק בתורה, זהו שאמר: 'זאת התורה תהיה גם תורת המצדע, כלומר, גם זה שהיא כבר בשפל המצב יש לו עדיין אחיזה בתורה,

ומן הראוי שיידע האדם שגם כשעדיין לא עשתה התורה רושם בו, ועדיין הוא בדרגה נמוכה, יש ערך נעלה לתורתו, וכמסופר על הגאון מוילנא ז"ל, שבאחד השבתות פגע ברשע אחד בשעה שחילל את השבת בריש גלי, ניגש אליו הגאון ואמר לו: אם סבור אתה שיענשו אותך מן השמים רק על עצם החילול שבת, אגלה לך שבנוסף יענשו אותך גם על מה שלא ניצלת את הזמן לתורה או למצוה אחרת.

שמעו הברנש וביטל את הדברים, באמרו: 'ביטול תורה זה אצלי מהעבירות הקטנות', כלומר, לגדול רשעותי אין הקב"ה חפץ כלל בלימוד התורה שלי, ואם כן לא לעון ייחשב הדבר עבורי, ולא יזונו אותי על כך.

אולם הגאון עמד על שלו, באמרו: חלילה לך מלחשוב שמאחר שהגדלת לעבור על עבירות עד לשמים אין הקב"ה חפץ במצוותיך, ועל כן מלבד מה שידונו אותך על עצם רעתך גם יתבעו אותך על כך שלא נהגת בקיום ועשה' וביטלת את עצמך מן המצוות.

ראה לדברי - הוסיף הגר"א להוכיח - שכן כשאנו רוצים להזיז את האדם על העבירות שבידו אומרים לו: 'אתה עתיד ליתן את הדין! וכשחז"ל רצו להזהיר על כך אמרו (אבות ג, א): 'לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון! הם הוסיפו תיבת 'וחשבון', והנה תיבה זו צריכה ביאור, כי אין אנו יודעים מהו ענינו של אותו 'וחשבון', וגם אם נרצה לומר שהמכוון הוא על 'חשבון העוונות', זאת כדי לדעת מהו העונש הראוי לו, היה להם לומר 'לפני מי אתה עתיד לתת חשבון ודין' כיון שהחשבון הוא קודם לדין. ובהכרח עלינו לומר שיש איזה חשבון הבא לאחר הדין, כי מקודם מעמידים את האדם לדין על עוונותיו, ומענישים אותו עליהם, ולאחר מכן עושים גם כן 'חשבון' על כך שבזו השעה שעסק בעבירה היה ביכולתו לעשות מצוה ועל כך שביטל מקיים המצוה מענישים אותו שוב.

דברי הגר"א עשו רושם על אותו פורק עול, ונמלך לשוב לצוורו וקונו, ואמר שאילו היה יודע שיש עדיין ערך למצוותיו לא היה מבטלן... על כל פנים רואים אנו מעובדא זו שבכל מצב שהאדם שרוי בו יש ערך לתלמודו ולמצוותיו.

ועל ידה יזכה ש'ביום סְהַרְתוּ' - ביום שיחליט לשוב בתשובה יזכה לתיקונו, 'והובא אל הכהן' - ויכול להתקדש בכח התורה ולזכות גם למעלת הצדיקים הנשגבים שהמה בבחינת כהנים המשרתים תמיד את בוראם.

ותא חזי מה שכתוב בזהר הקדוש (ע"פ ע"ל: 'ומאן דקאים בליליא למלעי באורייתא אורייתא קא מודעא ליה חוביה, ולא באורח דינא אלא כאמא דאודעא לברה במלה רכיך והוא לא אנשי ליה ותב בתובתא קמי מאריה' ע"ל. תרגום וביאור: ומי שקם בחצות הלילה לעסוק בתורה, התורה מודיעה לו חטאיו שנשנתכו ממנו, כלומר, זכות תורתו מביאו לידי הכרה בחומרת חטאו, ומתוך כך מתעורר לשוב עליהם, ושוב אינו צריך שיעוררוהו לכך בדרכים קשים של דינים ויסורים, וזהו כעין אֵם המודיעה לבנה ומפתה אותו לתשובה בדברים רכים, ואז הוא אינו שיכח אותה עד שאכן יזכה לשוב לפני קונו.

מתוך הדברים מובן שהזהר הקדוש מדבר על אנשים שבעבר לא היו נמנים עם 'מאיר דחושבנא', כי אלו שעושים 'חשבון הנפש' מידי יום, אינם זקוקים שהתורה יזכיר להם חטאם, שהרי אלו אינם הולכים לישון כל עוד שלא שבו על חטאם. ובהכרח שלא דיבר הזהר הקדוש כי אם מקלי הדעת, שמלכתחילה היתה השקפתם על החטא כדבר של מה בכך, אולם אחר שיזכרו עצמם ויקומו בחצות כדי להגות בתורה, אז יזכו להתעלות ולהתקדש מכח התורה הקדושה, וכתוצאה מכך ישתנה מבטם על מעשיהם. כי מעתה יהיו יותר קרובים אל השי"ת, והיטב יבינו כי במעשיהם הבלתי טובים הם מצערים אותו. ועל כן יצטערו מעברם, כשיהיו נזכרים מהחטאים שעברו בשאט נפש, בהמנים שהיו בהם בידיה, ויזכו לתקן גם אותם בתשובה.

מתוך דבריו עלינו לעמוד על מעלת וחשיבות לימוד התורה. שמלבד מה שעל ידה יודע האדם את האסור ואת המותר, זוכה להתעלות ולהתקדש על ידה, עד שנעשה על ידה לאדם אחר. הוא זוכה מעתה לעתיד נעלה, וגם את העבר הוא זוכה להעלות ולתקן.

זכור עמדי מה ששמעתי לפני כשישים שנה, מהרה"ח רבי מאיר גרוסמן זצ"ל, הוא היה יודע שעוסק הרבה בצרכי ציבור, אבל בדברו

טיב המערכת

משכני אשר בתוכם

סיפר יהודי אחד שהחל לעסוק בקירוב רחוקים שבתחילת עיסוקו בהחזרה בתשובה נכנס אצל אחד מגדולי הדור הקודם ושאלתו בפיו, היות והוא נפש עם אנשים שאינם יודעים שום מצוה מסצוות התורה, והוא מדבר עימם הרבה עד שמצליח להוכיח להם מצואות הבורא יתברך, ואת אמיתות התורה, ואז הם סבקים ממנו שיתן להם בתור התחלה מצוה אחת שבה יתחילו את צעדיהם בדרך התשובה, מה אם כן המצוה הראויה ליתן להם כמצוה הראשונה שייקיימו? השיב לו אותו גדול בשאלה: ומה חשבת אתה? ענה האיש שחשב להורות להם את שמירת השבת, אמר הגדול שזהו אכן רעיון מצוין, אך הוסיף: לדעתי עדיף להורות להם על כשרות המאכלים, התפלא האיש: כשרות המאכלים? זהו הדבר הראשון? ענה הרב: אכן, אם ישמרו שבת זה יהיה נפלא, אבל הם לא יבינו כלום ממה שהם עושים אבל אם יתחילו להקפיד על כשרות המאכלים, יתחילו גם ליבם ומוחם להתנקות מכל הזוהמא שפשטה בהם במשך השנים ואז יהיו נקיים יותר להבין ולרצות לקיים עוד מצוות, (כמובן שאין כאן חזרה לדברים שכן צריך לנהוג הכל אחד יועץ עם רבו).

התורה מזהירה אותנו 'והורחם את בני ישראל ולא ימחו בטמאתם בטמאם את משכני אשר בתוכם, למרות שמדובר לכאורה על המשכן הכללי - בית המקדש, אומרת התורה בלשון רבים 'משכני אשר בתוכם, כדי לרמז על השכינה השורה בתוך כל אחד ואחד, כמו שדרשו חז"ל על הפסוק 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, 'בתוכו לא נאמר אלא בתוכם, שבא לרמז על המקדש הפרטי שבתוך כל אחד ואחד מ ישראל. עלינו לדעת כי בתוכנו נמצא משכן - מקום קדוש, וככל שיהודי שומר על קדושתו כך נשמר המשכן הפנימי שלו, אבל אם ח"ו אינו שומר על עצמו מחברים רעים ממעשים רעים ממאכלות ומראיות אסורות וכדו', אזי המשכן הפנימי שלו נפגם וזהו תפקידו שמזהירה אותנו התורה שלא לטמא את 'משכני אשר בתוכם, וככל שאדם נשמר יותר - כך ליבו ומוחו נקיים יותר להבין את דברי התורה ולקיים את רצון השי"ת.

(לפי טיב תורה-מצודע)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיר
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
 הודעות

עדכוני קבלת קהל 100024-0534

י"ר הועדה הרוחנית: ר' יעקב גינטיץ | עורך: ש. גולדשטיין

הלכות ספירת העומר ב'

א. הברכה והספירה צריך להיות במעומד, ובדיעבד אם ספר בישיבה יצא (ש"ע וריב טו).

ב. מותר לספור בכל לשון, ובלבד שיבין אותו הלשון, ואם אינו מבין, אפילו ספר בלשון הקודש לא יצא, דכיון שאינו יודע מה הוא אומר אינו נקרא ספירה (מ"ב סק"ה), וי"א דאם ספר בלשון הקודש אף שאינו מבין יצא (שאלת יעב"ץ סי' קל"ט, ומבוא ש"ע"ת סק"ה), וע"כ י"א דאם ספר בלשון הקודש ולא הבין, יחזור ויספור בלשון שמבין בלא ברכה (פ"ח סק"ה).

ג. אמר ספירת העומר, אך חלם ולא כיון למה שאמר, יצא בדיעבד (נ"א א"י אורח ש"ח ה"ב סי' קל"ט).

ד. לכתחילה צריך שידע בשעת הברכה איזה יום הוא הולך לספור, ואפילו אם יש בדעתו לומר עם חברו מילה במילה כך שלא יהיה שום הפסק בין הברכה להספירה אעפ"כ אין לעשות כן, ובדיעבד אפילו לא ידע ובידן על דעת לסיים כמו שישמע מחברו וסיים כמוהו יצא (ש"ע ס"ה וריב טו).

ה. צריך למנות הימים וגם השבועות, שנאמר תספרו חמשים יום, וכתוב שבעה שבועות תספר לך (ש"ע ס"א וריב טו).

ו. אם מנה שבועות ולא ימים, כגון שאמר ביום השביעי היום שבעה שבועות ואם לא הזכיר ימים כלל לא יצא, אך זה דוקא בהשלמת שבוע שאז הוא חייב מדינת להזכיר הימים והשבועות, אבל לאחר השלמת השבועות כגון ביום השמיני אם אמר היום שבעה ימים אחד יום אחד יצא, אעפ"כ שלא אמר מקודם היום שמונה ימים, וכן אם אמר אז היום שמונה ימים ולא סיים שנה שבעה ימים אחד יום אחד נמי יצא, כי באמצע השבועות יצא אלא מנה להזכיר הימים והשבועות (מ"ב סק"ה טו, בה"ל ד"ה יספור, ש"ע"ת סק"ה טו).

ז. אם מנה ימים בלבד ולא הזכיר שבועות, כגון שאמר היום שבעה ימים ולא אמר שהם שבוע אחד, י"א שיצא בדיעבד, וי"א שצריך לחזור ולספור ימים ושבועות כדן, ולכן חזר וסופר בלי ברכה, ואם שכח לחזור ולספור מונה שאר הימים בברכה (מ"ב סק"ה).

ח. אומרים שבעה ימים אחד ולא אחת, וכן אומרים שני שבועות ולא שתי, דשבוט לשון זכר. עד עשרה אומר ימים ומי"א ואילך אומר יום, וכן יש לומר מגין המועט מתחלה כגון אחד ועשרים יום, וכל אלו הדברים אינן לעיכובא אלא לצחות הלשון (מ"ב סק"ה).

ט. י"א הנוסח בעומר, וברוב פוסקים הנוסח לעומר, מיהו עיקר ד"ו אינו אלא לכתחילה כדי לבאר שהוא מונה ימים שהקריבו את העומר והלאה, ואם לא אמר אלא היום כך וכך נמי יצא (מ"ב סק"ה).

י. י"א שאם שבעה שבועות מחברו וספיר אעפ"כ שלא נתכוין לצאת וגם ההוא לא נתכוין להוציא, מ"מ לא יברך כשיספור אח"כ, משום דשומע כעונה, ואפילו אם היה מחשב אין אני מתכוין לצאת בספירה זו אין זה כלום להאמרים מצוות אין צריכות כוונה כלל, אלא אם כן מחשב להדיא שהוא מתכוין שלא לצאת בה (ש"ע ה"ב סק"ה). וי"א שכל זה הוא רק בזמנם שהיה המנהג שהש"ץ היה מברך ומוציא כל הקהל בברכתו והספירה היו מניין כל אחד לעצמו, אבל בזמננו שכל אחד מברך לעצמו, דאי דעת כל אדם שלא לצאת אלא בברכה שמברך לעצמו (ה"איש פ"א ס"ה).

יא. מי ששאלו לחבירו בבין השמשות וכ"ש אחר צאת הכוכבים כמה ימי הספירה הלילה, יאמר לו אתמול היה כך וכך, אבל אם אמר לו היום כך וכך אפילו בלשון ע"ז, ואפילו לא אמר לעומר, לא יוכל לחזור ולספור בברכה (ש"ע ס"ד וריב טו).

יב. אמנם אם לא אמר היום, או שכיון בפירוש שלא לצאת ידי ספירה בזה, יכול לחזור ולברך (מ"ב סק"ה).

יג. ואם כבר הגיעו לספירת שבועות ואמר לו רק מספר הימים אין בכך כלום באופן שהזכרת השבועות לעיכובא, כגון בסוף שבוע, שהרי הזכרת השבועות מעכב וכ"ל.

יד. וי"א דבכל גזוני יכול לברך כשלא אמר לו גם השבועות, ואפילו אם הוא בענין שאין הזכרת השבועות מעכב, משום דכל שלא הזכיר שבועות כמנהגו מוכחא מילתא שמכיון שלא לצאת (מ"ב סק"ה ושהש"ע טו). ודבר זה מצוי הרבה ביום ל"ג בעומר, אם אמר לאחד שהיום ל"ג בעומר, דכיון שלא הזכיר שבועות לדעתו שניה יכול לספור עדיין בברכה.

טו. אם היה עליו בשעת בין השמשות והאיש הזה המשיב רגיל תמיד לברך דוקא לאחר צאת הכוכבים, מסתברא דבאופן זה הוי כמכוין בהדיא שלא לצאת ומותר לו לחזור אח"כ ולמנות בברכה, ולמעשה צ"ע (בה"ל ד"ה שא"מ).

טז. מי ששאל לחבירו בלשון שאלה אם כך הספירה הלילה, והלה השיב לו הן, כיון שאמר בלשון ספק כו"ע מודו דלא יצא, דאין דרך למנות בלשון שאלה, וכ"ש המשיב דודאי לא יצא (פ"ח ס"ה, מ"ב סק"ה).
יז. אם ספר באותיות א' ב' שאמר היום יום א' או יום ב' או ג' ימים, יש אומרים שיצא ידי חובתו, ויש אומרים שלא יצא, ויש לחוש לדבריהם לחזור ולספור בלא ברכה (ש"ע ה"ב ס"ה, בה"ל ד"ה מונה).

טיב הבניין . כעבד ישאף על וימנה .

קבלת התורה. ואם כן, מדוע זה התקינו לספור רק את הימים שיצאו כבה, שהרי ביום הראשון או אומרים – 'היום יום אחד לעומר', ולמחרתו – 'שני ימים לעומר', הלא סדר המניין של האיש המתאווה ומשחוקק אינו כן?

והנה בעל החינוך – בדבריו דלעיל – כבר עמד על דקדוק זה, והתיר לומר, שמטעם השתקקות אין האדם יכול לסבול ולשמע בתחילת הספירה שעדיין יש לו ימים הרבה עד לחג השבועות ועל כן נחא ליה שיטען וישמחו על הימים שכבר יצאו והלכו.

אבל לדרכנו נוסף וינישב הענין בעוד אנפין, ובכדי להבין את זאת על נכון נקדים במשל לשיב את האוהן, מעשה בענין ואביון שלא היה לו אפילו מעט מן המעט לכדי חייתו, והנה ביום אחד הוא זוכה להתברך בבשרה טובה מכות המלוכה, שהמלך הרחמן, ברוב חמלתו וטובו נטה לבו לגמול עמו חסד ואמת ובעוד מאה ימים יעניקו לו מאוצר המלוכה סכום עתק של מאה אלף דינרי זהב טבין ותקלין, בכסף זה יוכל להתפרנס בהרחבה גדולה למשך כל ימי חייו.

אין לשער את שמחתו ואושרו של אותו אדם אשר מיד יתחיל למנות את הימים שנתורו לו עד היום המיוחל בו יזכה לאוצר הגדול, וכך יהיה סדר מנינו, 'היום מאה ימים', 'היום תשעים ותשע ימים', בסדר פוחת והולך, כי הוא שמוע על כל יום שכבר נפטור הימנו, שהרי מאה הימים האלה הם לו כגדו וחומה המונעים ומבדילים בינו ובין האוצר המצפה לו בגניו המלך, ואילו הדבר בידו, היה מותר על ימים אלו בכל לב ומדלג מיד ליום האחרון, ועל כן מובן ביותר שהוא סופר ומונה רק את הימים שעדיין נתורו לו ולא את הימים שבילה להבל ולריק שאינם חשובים בעיניו.

אבל לו יצויר אותו המעשה בשינוי קצת, שהיו באים אצל אותו עני מרוד, ואומרים לו, שהמלך ברוב טובו וחסדו בחר לתת לו אוצר גדול של מאה אלף דינרי זהב, אבל תמורת זה יהיה עליו לעבוד איהו עבודה עבד המלך למשך מאה ימים כשכשר יגיעו מדי יום ביזמו יעמוד על אלף דינרים עד שבחגיגת היום המאה יתקבץ אצלו הסכום העצום של מאה אלף דינרי זהב.

אדם זה לעומת הקודם לו כבר לא יחפץ כל כך שיעברו הימים ששעבר עליו חשוב בעיניו עד למאה, האדם הזה למרות שאף הוא מצפה ליום האחרון בו יתקבץ בידו הסכום המלא מכל מקום הוא ימנה את הימים שכבר עברו עליו, שהרי כל יום לעצמו חביב בעיניו עד למאה, על כל יום הוא זוכה באוצר של אלף דינרי זהב.

כל יום מימי המצווה הנכבד והנכבד

שמש כזה הוא הענין של ספירת העומר, כי הניחא אם היו נועדים אלו המל"ט יום רק להמתנה וצפייה לקבלת התורה ולא היה להם ערך בפני עצמם, הרי שהיו אכן צריכים למנות רק כמה ימים עדיין נתורו לנו עד לקבלת התורה, מתוך תקווה שיחלפו ימים אלו במהירות הגדול ביותר.

אבל כאשר ימי ספירת העומר לא נתקנו להמתנה וצפייה גרידא לקראת היום הגדול בו נזכה לאוצר הגדול והקדוש – התורה הקדושה אלא ימים אלו נועדו בכדי שנוכל לעבוד בהם עבודה תמה לפני המלך – מלכו של עולם כשעבודה זו משיג האדם בנפשו עוד ועוד חלקים מקייני התורה, עוד מצוות ומעשים טובים ושאר מידות טובות, ובאופן הזה עולה ומתעלה בדרך העולה בדת קבלה, וקובץ על ידי ידו עד שבחגיגת חג השבועות זוכה להשלים את נפשו ולקבל בקנין גמור את כל התורה כולה.

מעשה יבן לו אל נכון מדוע התקינו חז"ל לספור את הימים שכבר עברו עלינו, כי כל הימים שיצאו והלכו הם ימי חפץ ויקרים בעינינו עד למאה, שהלאו בכל יום רכשנו בנפשנו קנין נצחי בתורה ובמצוות ובמידות טובות, וכל יום יום שעבר עלינו לטובה יש לו חשיבות מיוחדת בפני עצמה.

זוהי אכן חשיבה והטעם אשר בנינו את מנינם ביום הראשון – 'היום יום אחד לעומר', ולמחרתו – 'היום שני ימים לעומר', וכן הלאה בסדר מוסף והולך, כי באופן זה אנו מגלים דעתנו, שכל יום יום מימי הספירה שכבר עבר עלינו חשוב בעינינו ביותר, ואין אנו רוצים להיפטר הימנה כלל וכלל, אלא אנו מסאפים כעמיר גורנה את כל המל"ט הימים הקדושים ונטילים אותם עמנו לקראת היום החמישים בו נזכה להשלים עצמנו ולקבל את כל התורה כולה. לפיכך, והיות שנתקנו אלו הימים לשמש כהכנה דרבה לקראת היום הגדול והנכבד של קבלת התורה, מוטל עלינו במשנה תוקף החובה הנעימה להתעלות בכל יום עוד ועוד, עד שישלחו נפשנו במל"ח הקיינים שחותרה נקמית בהם, ובכלל זה יוש להתחיל גם במידות טובות שבין אדם לחברו, שאף תמה מן התנאים לקבלת התורה, כמו שכבר אמרו חז"ל 'דרך ארץ קדמה לתורה' (ותא דבי אליהו פ"א).

בדיוצאן את העם ממצרים תעבדון את האלקים

התכלית והמטרה היחידה אשר לשמה יצאו בני ישראל מארץ מצרים הייתה אך ורק בכדי שיקבלו ישראל את התורה הקב"ה כבבדו ובעצמו כבר גילה זאת למשה רבינו במעמד הסנה כשאמר לו (ש"ס"ג ג'): 'בדיוצאן את העם ממצרים תעבדון את האלקים על הרה הוה'. כי זהו כל התכלית וכל הענין בגאולה כלל ישראל מדי עריצים, בכדי שיעבדון את השי"ת ויקבלו ממנו את התורה בהר הוה – הר סיני.

לעולם כל עיקר בריאת העולם לא הייתה אלא על תנאי שיקבלו ישראל את התורה, וכדאמרו חז"ל במסכת שבת (ל"ה): 'שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוה ובוהל'. והוא מקרא מפורש בירמיה (ל"ב ס"ה): 'כח אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת', ודרשו מזה חז"ל במס' פסחים (ל"ה): 'אילמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ'.

ואכן, למן אותו הזמן של קבלת התורה ועד עצם היום הזה, לא פסקה תורה מישראל אפילו לדוג כמסרא וכמו שכתב הנפש החיים (ש"ע ה' פ"ק ס"ה): 'אם היה ח"ו העולם פנוי לגמרי אפילו רגע אחת ממש מעסק והתבוננות עם סגולה בתורה הקדושה, תיכף כרגע היו כל העולמות נחרבים וננטלים ממצאות לגמרי ח"ו, ואף גם איש אחד מישראל לבד, רב כח, שבידו להעמיד ולקיים את כל העולמות והבריאה ככללה על ידי עסקו והתבוננותו בתורה הקדושה לשמה'.

לדראת בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכבד ללבו

אשר על כן, ולגדול חביבות הנתיבות התורה לישראל, הרי שמיד עם יציאת ישראל מארץ מצרים החלו למנות את הימים והשבועות עד לקבלת התורה וכבר נודע עד למאד לשוננו הצח והמצוחצח של בעל החינוך (במסנה ט"ו): שמגדיר בטוב טעם ודעת את סיבת המצוה של ספירת העומר, ואת גדול הצפייה והכיוסופין שהשתוקקו בני ישראל בקוצר רוח לקראת מות תורתו, ומפועל זה נמשכה מצוות ספירת העומר שבין פסח לעצרת, והא לך לשוננו:

'משרשי המצוה על צד הפשט, לפי שכל עיקרון של ישראל אינו אלא התורה ומפני התורה נבראו שמים וארץ וישראל, וכמו שכתוב (ד"ה ס"ה): 'אם לא בריתי יומם ולילה ונ'. והוא העיקר והסיבה שנאלו יוצאו ממצרים כדי שיקבלו התורה בסיני ויקיימוה, וכמו שאמר השם למשה (ש"ס"ג ג'): 'זה היום הזה אשר שלחתיך בדיוצאן את העם ממצרים תעבדון את האלקים על הרה הוה, ופירוש הפסוק כלומר, הוציאן אותם ממצרים יהיה לך אות שתעבדון את האלקים על הרה הוה כלומר, שתקבלו התורה שהיא העיקר הגדול שבשביל זה הם נגאלים והיא תכלית הטובה שלהם. וענין גדול הוא להם יותר מן החירות מעבדות ולכן יעשה השם למשה אות צאתם מעבדות לקבלת התורה, כי התפל עושין אות לעולם אל העיקר'.

'ומפני כן, כי היא כל עיקרון של ישראל ובעבורה נגאלו ועלו לכל הגדולה שעלה אליה, נצטוונו למנות ממחרת יום טוב של פסח עד יום תנינת התורה, להראות בנפשנו החפץ הגדול אל היום הנכבד הנכסף ללבנו, כעבד ישאף על וימנה תמיד מתי יבוא העת הנכסף אליו שיצא לחירות כי למנין מראה לאדם כי כל ישעו וכל חפצו להגיע אל הזמן ההוא. והוה שאנו מניין לעומר, כלומר כך וכך ימים עברו מן המנין, ואין אנו מניין כך וכך ימים יש לנו לזמן, כי כל זה מראה בנו הרצון החזק להגיע אל הזמן, ועל כן נרצה להזכיר בתחילת חשבוננו ריבוי הימים שיש לנו להגיע לקרבן שתי הלחם של עצרת, עד כאן לשוננו.

ונמצאת אומר, שבוה שסופר ומונה את הימים עד ליום קבלת התורה, מביע הוא בזה את צפייתו וקוצר רוחו לקראת היום הנכסף והנחשק של קבלת התורה, כי זהו טעמו של האדם שכאשר יתקרב לקראת יום אשר יש לו בו חפץ גדול, לא יעצור ברוחו הסוערה וימנה את הימים עד לאותו מאורע בו חשקה נפשו.

אם תבקשנהו ככסף ובממטריהם תחטטנהו

אך לפי הטעם האמור יש לדקדק טובא על הסדר שאנו מונים בספירת העומר, שהלא טבע האדם המשתוקק שכאשר הוא שנה את הימים לקראת היום הנכסף אליו, הריחו מחשב תחילה את כל הימים שנתורו לו עד היום המקוה, ובכל יום יום הולך ופוחת יומא חדא מן החשבון, עד שלסוף מנינו מתקרב ומגיע אל הזמן אשר לו ייחל. לפי זה גם בספירת העומר צריכין לייצר להתחיל ממתרת הפסח ולמנות תחילה את הימים הנותרים כשיבנו הראשון אומר – 'היום תשעה וארבעים יום, ולמחרת פוחת ואומר – 'היום שמונה וארבעים יום, עד שהיו הימים מתחסרים ומתקרב אל היום הגדול והנשגב של

לנהוג כבוד זה בזה!

"ושלשים יום ושלשת ימים תשב פרמי סדרה וגו', ואם נקבה תלך בו שלשים יום ושלשת ימים תשב על פרמי סדרה" (יב ד-ה).

גריסין בפרק הבא על יבמותו (יבמות סז); "שנים עשר אלף זוגים תלמידים היו לו לרבי עקיבא מנבת עד אנטיפס, וכולן מתו בפרק אחד, מפני שלא נהגו כבוד זה לזה כל. תנא כולם מתו מפסח ועד עצרת".

ונפסק בשולחן ערוך אורח חיים (סי' קנ"ג) בהלכות הימים הללו, ימי הספירה, שצריך מעיקר הדין לנהוג ל"ג ימים של אבלות. ונחלקו הפוסקים כיצד נמנים ל"ג ימים הללו, שיטה אחת מונה את ל"ג הימים הראשונים הצמודים לחג הפסח ושיטת השנייה מונה את ל"ג הימים האחרונים הצמודים לחג השבועות ול"ח סיון, עיין משנה ברורה על אהל (סי' ק"ה) וביאר הלכה (סי' ד"ה יש נוהגים).

ולמהגנו שאנו נוהגים האיסור בכל הימים שבין פסח לעצרת, היא לחומרא כשתי הדעות הן בל"ג ימים ראשונים והן בל"ג ימים אחרונים.

ורמז בספרים זאת במקראי קודש דגן: "שלושים יום ושלוש ימים תשב בדמי טהרה", היינו ל"ג יום שאנו יושבים באבלות כדי לטהר אותם דמים שנשפכו במיתת תלמידי רבי עקיבא, והו' דמי טהרה, לטהרת אותם דמים.

אך לפי מה שאנו נוהגים לתפוס לחומרא את שתי השיטות גם יחד, נמצינו תופסים שתי פעמים ל"ג ימים הן כשיטת ל"ג ימים הראשונים והן כשיטת ל"ג ימים האחרונים שביחד הינם שלשים יום ושלשת ימים.

והיינו הרמז שבפסוק השני, "ששים יום ושלשת ימים תשב על דמי טהרה", שהם פעמיים שלוש ימים ושלוש. הגם כי מספר הימים בפועל הוא בפתחו מס', כאשר מבואר שם מכל מקום רמז במספר "ששים ושש", שתי שיטות של שלשים ושלוש, כל אחד לפום שיטתו, ואנו תופסים לחומרא כתרומיהו.

והטעם שאנו מחמירים כדון ימי טהרה נזקבה, כי ידוע שהזכר הוא בחינת 'נותן', והנקה בחינת 'מקבל'. ועיקר סיבת מיתת תלמידי ר"ע על שלא 'נהגו כבוד זה בזה', שזו היא בחינת הנקבה. כי הזכר בחינת נותן, תמיד יתן הכבוד לחבירו, וכל עצמו לאחידות ולא למחלוקת, כי חושב תמיד טובות ומעלת חבירו לחת ולהשפיע טובות.

מה שאין כן מי שהוא בחינת נקבה רוצה לקבל הכל לעצמו, וחושב רק על כבודו האישי ולא על כבוד חבירו וצרכיו.

ולפי שאנו חוששים לבחינת נקבה, שלא נהגנו כבוד כראוי לחבירנו, לפיכך אנו יושבים 'דמי טהרה' את כל ס"ו הימים פעמיים ל"ג יום כמבואר, ימים של תיקון המידות לנהוג כבוד זה בזה.

אחד מגדולי הרבנים הצדיקים הספרדיים היה הגה"ק רבי חיים פאלאג'י זצוק"ל, שנתמנה למלא מקום הרבנות בעיר אחת תחת הרב הקודם שהלך לעולמו ועלה לגני מרומים.

מנהג המקום היה כאשר מתמנה רב חדש בעיר, שעולה לדרוש את דרשת הכרתו בהיכל בית הכנסת הגדול במקלות עם. וכל בני הקהילה בידו עם ראשי וטובי הקהל באים לקחת את הרב מביתו, ומלווים אותו בכבוד גדול בתופים בשירים ובמחולות בדרכו אל מעמד ההכתרה שבאולם בית הכנסת הגדול.

הרחובות שבהם אמורה תהליכת הקבלת פנים לעובר צוחצחו וקושטו בכרזות נאות ומאירות, נרות רבים הודלקו על פתחי הבתים ועל החלונות, והכל המתני לקראת המעמד הגדול.

ברגע העת עלו ואיכנסו ראשי הקהל עם כל העם יחדיו אל ביתו נאות קודש של הגה"ק, והנה נראה הרב הגדול יוצא מהדור ממוענו כשגלימתו הרבינית עוטפת אותו מכל צדדיו, והמצנפת המהודרת נתונה עטרה לראש צדיק. המקלה בידו עם התומרות פצחו בשירה ובזמרה, והתהלכה החלה בהרדת קודש בדרכה לשמחת כל בני העיר.

במרכז התהלוכה התנספה החופה המפוארת שבתוכה התהלך הרב הצדיק לאיתו כמלך בגדו, ומצדדיו מהלכים ראשי וקני הקהל, כשלפניהם מהלכים הילדים הרבים עם הלפידים שבידיהם והתומרות העליות מנצחת בקול גדול בתופים ובמי חולות בחורים ואברכים צעירים מרדקין לכבודה של תורה בעוז ותעצומות, והכל שומעים וצוחלים בשמחת התורה.

והנה באמצע הדרך נעצר לפתע הרב החדש, וביקש במפגיע לשנות את תוואי כיוון התהלוכה, ובמקום להמשיך בדרך המוכנה והמאירה לפניהם שהיא הדרך הקצרה והישירה אל היכל בית המדרש, ביקש לעקוף את דרכם סביב סביב.

לתמיחתם של ראשי הקהל מדוע יבקש הרב להלך סחור סחור, אחר שכבר הוכנו וקושטו כל הרחובות המתוכננים באור יקרות, ואילו הדרך העקיפה אינה מוכנה לפניהם להתהלך זו כלל. - הסביר הרב הצדיק בחן ענוותנותו: הנה הדרך הוא שה- תויתם אמנם קרובה ונחה יותר אל בית המדרש, אבל אמורה היא לעבור דרך בית האלמנה של הרב הקודם המנוח וזרנו צדיק לברכה. והנה עתה כשתעבור תהלוכת הענק הו בשירים ובמחולות ליד ביתה, ותראה בעיניך את החנינות הגדולות של התמנות הרב החדש, בוודאי יעלה בליבה כל הצער והכאב על פטירת בעלה ותיערם לה עוגמת נפש הלילה, ואין זה לכבודה של האלמנה אשת חבר כהר. - אינו

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לבערכת ע"י הקוראים

טיפול שורש

שיחת נפש שהתגלגלה לשיחה של השגחת ה' על עולמו על כל פרט ופרט הוציאה לעולם סיפור השגחה מפעימה אותה אני חייבת לשתף עבור מדור 'טיב ההשגחה'.

שוחחתי עם חברתי הטובה והתברר כי היא סובלת מחרפת רעב מזה תקופה וכל מה שבעלה והיא עושים כדי לצאת ממעגל העוני לא מועיל להם והם נשארים עמוק עמוק בביצת הרעב. התברר שמכיוון שאין לה עם מה להאכיל את עולליה הרכים, היא צועדת לבקר בבית הוריה ובניתיים מאכילה את הזאטוטים, וכל זה מבלי לתת להורים שלה להרגיש במצוקה שלהם כי גם להורים אין מה להציע לעזרה. הזדעזעתי לשמוע על מצבה של חברתי.

ואז סיפרה את ההשגחה: "התעוררתי עם כאבי שיניים כאלה שלא יכולתי כבר להתאפק מרוב כאב. התפתלתי מכאבים והשם משכך כאבים כבר לא הקל ולו בטיפה.

בלית ברירה רצתי לקופת חולים כאשר גם את הכמה שקלים של ההשתתפות אין בידי.

נכנסתי לרופא התונן כמקרה חירום והוא רק הציץ בפה שלי והתחיל לצעוק עלי: "למה את מזניחה את הפה שלך? את יודעת שאת חייבת כמה שתלים ועוד עבודה רבה מהזנחה של שיניים!!! הוא לא יכל להידעג מרמת ההזנחה ואמר שבמינימום יש כאן עבודה של חמש עשרה אלף שקלים זה רק ההתחלה!!!

מה יכולתי להגיד לו, שאני מצחצחת כל יום אבל אין לי לחם לאכול אז מה הוא מצפה שיהיה לי כסף לשיניים? פרצתי בבכי! בני עמוק מהלב!

מתוך הבכי הסברתי לו שאין לי לתת אוכל לילדים וזה לא הזנחה כי אם חוסר יכולת.

בשלב הזה נרגע הרופא ומתוך כעס ורוגז הפך לו ה' את ליבו ללב רחום. הוא הבין את המצב ואמר:

"אני לוקח את המקרה שלך כמקרה פרטי שלי ומהיום תבואי אלי למרפאה הפרטית שלי ואני לוקח עלי את כל הטיפולים של הפה שלך עלי!!! הוא נתן לי כרטיס ביקור וביקש שאתאם תורות עם המזכירה שלו. ובה"ש שעכשיו יש לי כבר שתלים כתרים סתימות ופה חדש ומושלם כאשר פעם בשבוע היא נוסעת למרפאה וכמעט שסיימה את כלל הטיפולים.

בעלת המעשה:ב.ר.

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזנן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס נפקס: 15326517922

מסוגל לגשת אל יום שמחתי על חשבון צערה וכאבה של אותה אלמנה לפיכך אבקשכם נא לשנות את תוואי התהלוכה, ואף אם נצטרך בשביל כך להאריך את הדרך, ולהתהלך ברחובות שאינם מוכנים לכך, הכל שווה בשביל מניעת צער מלב האלמנה החשובה.

טיב מעשים שפאלו ממחישים לנו את זמירות המופלגת של הצדיקים גדולי הדורות בעניינים שבין אדם לחבירו, ומחשבים את צעדיהם ומעשיהם שלא לולול ושלא לצער שום איש ישראל, ונוהגים כבוד זה בזה, בחן ובחסד וברחמים. לנהוג כבוד זה בזה!

מעשה רב שראיתי אצל אחד מגדולי ירושלים שהיה עובר בדרכו למעון דרך ביתו של איש זקן אחד מעדות המזרח שהתגורר בקומת הקרקע במפלס שמתחת פני הרחוב. לפרנסתו פתח לו אותו זקן ליד חלון ביתו דוכן ורכלות קטן למכירת מיני סדקית סיכות ומסרקים וכיוצא, והיה יושב תדיר על כסאו ברחוב שלידי ביתו כדי למכור ממרכולתו, והיו הילדים והעוברים ושבנים מתלוצצים ממנו...

אולם זה הצדיק רוח אחרת היה עימו, ובכל פעם שהיה עובר שם וראה את העלבונות והביזיונות שסופג הזקן רצה לחזק את רוחו, לפיכך היה מרכין את ראשו בפניו, ומבקש שיניח שתי ידיו על ראשו ויברך אותו בברכת טוב. - כן היה מנהגו תדיר, גם בפני קהל ועדה, כאשר היה מלווה בראש קבוצת תלמידיו וחסידיו. והיה אותו זקן מתמלא שמחה ואושר שורב הצדיק בכבודו ובעצמו מבקש ממנו ברכה: ואמר בביתו שאינו יודע מדוע הרב הזה מבקש דווקא ממנו תמיד ברכה...

גם הילדים כראותם הנהגה זאת של הרב הגדול החלו במשך הזמן לדרוש לו כבוד, ואף הם החלו לבקש ממנו ברכות שהרי הוא האיש המברך את הרב... ואף בביתו התחילו לנהוג בו יותר בכבדה, כי אמרו כולם שאם זה הרב הצדיק מגיע תמיד לבקש ממנו ברכה, הלא הוא סימן שאינו איש סתם וצריך לכבוד!

ולמדנו מטיב מעשה רב עד היכן צריך לנהוג כבוד זה בזה, וכמה גדולה המצוה לה- חיות לב יהודי, ואם אפשר לכבוד ולשמחו על ידי בקשת ברכה הרי ברכתו בודאי תועיל, ואל תתי ברכת הדיוט קלה בעיניך... צאו ראו עד היכן אפשר לרומם כבודו של איש ישראל קודש בדבר קטן!

לנהוג כבוד זה בזה!

הגאון הצדיק רבי אברהם שנקר זצ"ל, היה מחוננו של מורנו הגה"ק רבי יוסף חיים זוננפעלד זצוק"ל, מרא דארעא דישראל, הרבנים הגאונים לבית משפחת קופשיץ, הם כולם נכדים של רבי אברהם ושל מורג"ח זצ"ל.

זקני ירושלים היו משבחים ואומרים בטעם שזכה רבי אברהם לשושלתא דדהבא נפלאה והדורה שזכו, נכדים ונינים גדולי תורה ויושבי על מדון. - מחמת שכל השידוך והזיווג הזה נעשה מתוך מסירות נפש והקרבה עצמית לכבודה של מצוה ושלא תחביש בת ישראל.

ומעשה שהיה כך היה, באחת התחנות שנערכה בימים ההם אל נפשו החתן והכלה עד עת החופה ממש. כאשר היה הדבר מצוי בימים ההם שלא עלה ביד החתן לראות את הכלה עד הנישואין ממש, מחמת מרחק המקומות. והיה החתן רואה את הכלה ממש לפני החופה כדי לקיים את הדין שצריך לראות הכלה לפני הקידושין, כדאיאת בריש פרק האיש מקדש (קידושין סא), "אסור לאדם שיקדש את האשה עד שיראנה, שמאי יראה בה דבר מנונה ותתנגה עלי, ורחמנא אמר (ויקרא י"ג ט) ואהבת לרעך כמוך".

גם באותה התונה לא הספיק החתן לראות הכלה שלו כי אם ברגע אחרון שלפני החופה כשהכלה כבר הייתה יושבת בנה אפריון שהכינו במיוחד לכבוד חופתה, כשהיא מקושטת לתפארת בשמלת הכלה הצחה ובכ"ז קישוטי כלה כנהוג. - אך בהגיע החתן לראותה מצאה צולעת מעט בגולה, ועטן מיד שיש כאן 'מקח טעות' כי לא ידע זאת מתחילה ואינו חפץ בה, ורוצה להפריד את התבילה, ואכן יצאו משם החתן ובני משפחתו בבושת פנים.

הכלה כראותה המצב פרצה בבכי קודר לבבות והרגישה פנועה עד עמקי נפשה ונשמתה, על העלבון הנורא והצורב שספגה ממכה קשה זו, בעודה יושבת בת- פארתה על כסא המלכות. היא בכתה ובכתה מאין הפוות, ונעשה שם רעש גדול מכל המעשה.

בין הקהל שבאו להשתתף בחופתם עמד גם הבחור 'אברהם שנקר', שבכיותיה של הכלה וזעקות השבר שלה מאד נגעו לליבו ורחום. ועל אחר הציע את עצמו להינשא לאותה ריבת, כדי שלא תצא לחרפה ולבזיה. ההורים הנכבדים נדברו ביניהם תיכף ומיד על כל הפרטים הם הכירו זה את זה סכבה, ונשא הזיווג חן בעיני כל הצדדים הנוגעים בדבר. ואכן ישבו לסדר את שטר התנאים ביניהם וכך הציל אברהם את כבודה של הכלה וכל משפחתה, וערכו מיד החופה וקידושין כדת משה וישראל.

ובכן טובן מאד - היו זקני ירושלים מציינים - שממצוה גדולה כזו ייצאו נכדים שכאלה גדולי תורה ויראה רבנים חשובים מגדולי הדור והדור. לנהוג כבוד זה בזה!

את המעשה המיוחד בטיבו שלפנינו, סיפר לי נכדו של הגאון המפורסם רבי משה קליעס זצ"ל רבה של טבריה ת"י:

מדי שנה בשנה ביום הירצייט של הגה"ם קליעס הגיע לעליה לציון יהודי זקן אחד, שהטריח את עצמו מירושלים, בנסיעה קשה של הימים ההם אל קבר הצדיק שבבית הקברות הע- | הפשך בעמוד הבא <

קיצור דבר, הרב לא הרפה ממני וביקש לכל הפחות לנסות יום יומיים בביתם ואם בכל זאת ארצה אחר כך בפריטות לעצמי אוכל תמיד לעבור לאותה דירת נופש. לא נותרה בפני שום ברירה שכן אין זה נאה כך לדחות ולסרב לבקשה חוזרת ושנית של רב גדול בישראל, ארזתי שוב את המטלטלים והפעם לא לנסיעה ארוכה בת שעות כי אם להליכה קצרה באוויר הצח והנעים של טבריה. משהגעתי לבית הרב קיבלו אותי הרב והרבנית בסבר פנים יפות ובשמחה הם הציעו בפני חדר צדדי בביתם לסדר בו את חפצי, ולאור שסעדת את לבי באי רוחה נעימה פרשתי לחדרי ללינת הלילה. האירוח בבית הרב והרבנית נעם לי מאד, וישנתי שנת ישרים שקטה ושלווה, זה היה נחוץ מאד לי ולעצמותי, לאחר תקופה ארוכה של סבל ומריבה וחוסר שקט נפשי.

לקיים בה מצוה זו של 'ואהבת לדעך כמוך', כשיארחו אותה כנפ. וכמוזמז בונויא דריש פ"ב דקידושין (מא). "רוחמי" נא אמר ואהבת לדעך כמוך" ע"ש. כמובן, סיים האיש את סיפורו, שלאחר שיעור מוסר חי ומאלף שכזה השתנתה כל תפיסתי ביחס לנישואין, כשהתבוננתי באורחות חייהם של חכמי התורה, שדרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום למדתי היטב דרכי חיים ושלוש כיצד צריך האדם לכבד את אשתו ולהאוב אותה. - מיד קיצרתי את חופשתי קמתי ונסעתי לביתי, ומאו התהפכה כל צורת התייחסותי לאשתי, תהלתתי לכבד אותה ולדרוש בשלושה ובטובתה. ובמקום להתקף בכל מקום על המגדלת או להתנגן מחציי ביקורת הר-

סנית העליתי על נס את הצדדים החיוביים והשתדלתי להשרות תמיד אווירה נעימה ופייסנית בשמחה ובאהבה. וכמובן כמים פנים אל פנים אף היא החזירה לי באותה מטבע, וחזר השלום לשכון בבתינו. מאז ועד היום מכיר אני טובה לרב הגדול שבכוחו חזר השלום לבתינו, אורחות חייו ומידותיו הנאצלות הם אור חייו תמיד, לכן מגיע אני בכל שנה אל קברו כדי להידבק בדרכיו ובמעשיו. - סיים הקוץ את טיב סיפורו המופלא.

[טיב השידוכים ח"א לכתובים שער הראשון פרק חמישי את 1]

לנהוג כבוד זה בזה:

שח לי אברך אחד מתלמידי היקרים שהשתתף בסדרת 'שיחות מוסר' שמסרתו בעזרתו בענייני חינוך שבתוככי הבית פנימה, וחשיבות הזוויות בכבוד ההדדי שבין האב והאם. - לפי שיעיקר החינוך ובנינו מיוסד על 'דוגמא האישי' שרואים הילדים בבית כיצד האב והאמא מכבדים זה את זה, באהבה ואהבה שלום ורעות. בעקבות שיחות אלו, שינה אחשה את עצמו ומתנהג בביתו מקצה לקצה: יום אחד ראה את זונתו ניצבת על די הכריים בהכנת ארוחת הצהריים בעיסוקה בטיגון 'שניצל' על גבי המחבת. - תוך כדי עבודתה המסודה נצרכה להפוך את השניצל באמצע הטיגון, בכדי שיתבשל כראוי גם מצידו השני, ומתוך שהייתה מרוכזת במלאכתה לא שמרה לב שנטולת בידה 'מולג' מלוכלך להפרכת הבשר, במקום המולג הנקי שהיה מיועד לכן...

כראות זאת בעלה היקר, שזה עתה שינה את הליכות רוחו בביתו, לא רצה לכעוס על אף שהמקרה המביש חרה לו היטב! בהיותו 'איסטנטי' מטבעו. הוא עצר ברוחו והתגבר על כעסו, וחשב שאין מן היותר לזעוף בה ולהעליבה בעת שעוסקת באנמטת כל כך בהכנת טרף משפחתה, הלא אין היא אשמה בטעות זו שנעשתה בשגגה.

לפיכך חישב את עצמו בחכמה ובדרך צנועה, הוא קרא לאחד מילדיו ואמר לו בלחש: הבט נא אל אמא היקרה שעושה את מלאכתה נאמנה! היא לא שמרה לב ולקחה בידה מולג מטוגן לעבור בו... אבל אסור לפגוע בה כי היא עוסקת בעבודת הקודש בכל לב ורוצה שהכל יצליח ובודאי יהיה איכפת לה מאוד. גש נא בשקט והחלף לה את המולג כשלא תשים לב בדבר, וכך תמנע ממנה צער מיותר.

למחרת סיפר הילד לאביו כמשיח לפי תומנו, שהיום בבוקר אמא הביאה לו ללבוש חולצה מכוססת שהייתה עוד רטובה מעט... אבל לא רצה לפגוע בה ולצערנה, כי היא עושה את מלאכתה באנמנות ולכן לבש אותה כך כמו שהיא אף שהיה לו קצת קשה...

ובזאת למד האברך ונוכח בעצמו כמה חשובה היא הדוגמא האישי שבתוכו, וכמה משפיעה היא על התנהגות הילדים בחן ובחסד, ובמידות טובות וישרות.

לנהוג כבוד זה בזה:

למחרת בבוקר עם שחר התעוררתי בכוחות רעננים ומחודשים לטבילת מקווה בימה של טבריה ולתפילת שחרית, בטרם יציאתי מן הבית רואה אני את הרב הצדיק טורח בכמה טרחות בביתו, מתחילה הכין עבור הרבנית נטלה עם מים וקערה לנטילת ידיים לאחר מכן הוציא את המים ושפכם. ושוב רץ אל המטבח העמיד קומקום להרתיה מים, ומשנשמעה שריקת הרתיה שפת את המים על גרגרי הקפה, שהיו מכניסים בהם בעבר כוס קפה הם ומחביל בטעם וארוחה מיוחדת. כך הניח הרב את כוס הקפה המחביל על גבי מגש נאה כשהוא מצמיד על ידה צלחת קטנה עם עוגיות טעימות ונכנס עם הש' הנאה והמלכב הזה אל חדרה של הרבנית והגיש לפניה את התקרובת, כדי שתחיל את יומה בכוס קפה ראשון המחמם את הגוף וגם את הלב...

אני בעומדי מן הצד, ממשיר האיש בספורו המרתק הבנתי שכנראה הרבנית לא חשה בטוב ונחלשה מעט, ולכן מטריח את עצמו הרב הצדיק לשרת אותה בשירות כה אדיב ומסור. לפיכך הודעתי לרב בטרם יציאתי לבית הכנסת שהנהגה מיד לאחר התפילה בעזרת השם אבוא לפנות את חפצי ואחזור אל דירת הנופש ששכרתי אמש, אינני הוצה להטריח את הרבנית החולה חלילה טענות. הרב התפלא מאד, וגם נפגע קצת, הרי הרבנית אינה חולה כלל? היא בריאה ושלמה ב'ה' כאחד האדם שסמא לא נהנית אצלנו בבית? אולי היה חסר משהו, או אולי היה לך קר מדי בלילה? מדוע עזב אתה אותנו כל כך מהר? תהה הרב.

ענית לרב שהיות רואה אני שהוא צריך כל כך לטרוח ולשרת את אשתו הרבנית הבנתי שבלבתי היא אינה חשה בטוב, ואינני רוצה להי קשות עליה יותר.

מה פתאום ענתה הרב, אין כאן שום חולי ושום מכאוב חלילה, אלא שראיתי ב'כבתי' האריז'ל שצריך האדם לקבל על עצמו מצות (ויקרא יג, יח) 'ואהבת לדעך כמוך' לפני התפילה. וז"ל (שער הבנות דודי בכת השחר): 'קודם שהאדם יסדר תפילתו בבית הכנסת צריך שיקבל עליו מצות 'ואהבת לדעך כמוך'. ויכול להאוב כל אחד מבני ישראל כנפשו, כי על ידי זה תעלה תפילתו כלולה מכל תפילות ישראל, ותוכל לעלות למעלה ולעשות פרי' עכ"ל.

לכן חשבתי לעצמי, הסביר הרב, למה לי לחפש אחר חבר בחוצות העיר או בבית הכנסת כדי לקיים בו מצות 'ואהבת לדעך כמוך', הנה יש לי כאן מן המוכן בתוך הבית אפשרות קרובה נענוה ונגישה לקיום מצוה מופלאה זו.

שהרי כבר י"ס מורנו הרב חיים וויטאל זצוק"ל בספר הליקוטים (פר' עקב פ"ח) שכל עיקר כוונת מצות הנישואין אינה באה כי אם בכדי

תיק בטבריה של מעלה. באחד השנים נישג אליו הנכד ה"ל, ושאלו לסיבת טרחותו המרובה מדי שנה כאשר אין הוא מבני המשפחה וגם לא מתושביה של טבריה. - כנראה ישנה סיבה טובה לבואו של זקן זה נישג הנכד, מן הסתם מסתתרת כאן עילה מעניינת שתשפוך אור נוסף על גדלותו של הסבא. ולכן הרינו לברר אצל הקוץ ולחקור את סיבת עלייתו, כדי ללמד דעת לדורות הבאים.

הקוץ נענה ברצון לפניתי של הנכד, ופתח בספורו: לפני שנים בהיותי אברך צעיר נפגע השלום בית אצלנו, מריבה קשה פרצה לא עלינו בני לבין אשתך, שהתגברה והתעצמה כל העת. וכטבעה של מחלוקת הכעס והמרידות חלחלו פנימה יותר ויותר, ורק יצרו עוד ועוד מריבות כאוהה 'פקעת' המסתבכת בינה לבין עצמה, באין דרך מוצא. הדברים החמירו והלכו, עד שיום אחד לא יכולתי יותר לשאת את הייסורים והמריבה והחלטתי שעלי לקחת מעט הפוגה. קמתי אפוא ארזתי את מזוודתי והפלנתי אל טבריה הרחוקה גם בשביל צורך מנוחת הנפש והחלפת הכוחות, אבל בעיקר כדי להתבונן בני לבין עצמי בכל הסיפור הזה, לאיזה כיוון עלי לפנות... האם בכלל ניתן להשיכן 'שלום בית' בני לבין אשתך, או שמא הלילה אפסה כל תקווה, ועליתי לחשוב על דרך הפירוד.

הגעתי אל עיר טבריה בירדתי ומצאתי דירה קטנה לשכירות של תקופה קצרה, פרקתי את מזוודתי וסידרתי את חפצי האישיים. הדירה הייתה יפה ונחמדה, וגם שקטה ושלווה, מחלונות הבית נשקפה לה הכינת פרוסה כניעה, עם מימיה השקטים והמרגיעים, שבסגולתם ליישב דעות של אדם ולהביאו למנוחת הנפש - שמאוד הייתי זקוק לה באותה עת. לאחר שהיה הכל מסודר כראוי וכיאתי יצאתי לתפילת מנחה - מעריב בבית הכנסת המרכזי של העיר. לאחר התפילה ברכני רב העיר הרב קלויס זצ"ל בברכת 'שלום עליכם' לבבית, כדרכו בתור הרב הראשי לקרב את האזרחים המגיעים אל העיר, ולדרוש בשלוםם וטובתם ובסיבת הגעתם אל העיר וכו'. פעמים רבות היה מצליח בדרכי שיחות נועם אלו לסייע להם במטרות בואם, בכל מיני דרכים ואופנים שהיו ברשותו. גם במקרה שלי, ממשיר האיש בספורו, פתח עמי הרב בשיחה נעימה וכששמע שמדובר באורח מירושלים עיד הקודש שמה מאד. - והיכן כבודו מתאכסן פה בטבריה? שאל הרב ספירתי לו על הדירה הצנועה והנחמדה שהשגתי במחיר לא יקר, שמתאימה לי מאד לתקופת מנוחה קצרה. - על הבעיות הרבות שלי, ועל 'שלום הבית' המעורער, כמובן לא ספירתי לו. גם הרב הפיקח מצידו לא חיטט יותר מדי לשאול על הסיבות שאילצו אותי לקום ולעזוב את ירושלים ולהרחיק עד טבריה. - הספיקה לו עצם העובדה שיש לנו כאן אורח יקר מירושלים קרוא דשופריא ועל כך גדלה שמחתו.

לאחר אתחנתי קלה פונה אלי הרב: בעצם מדוע לא תבוא ללון אצלי בביתך, הרי שכירות דירת הנופש שמצאת עולה לך במחיר לא מבוטל, ומדוע לא אוכה אני וביתי במצוה כל החשובה של הכנסת אורחים? - אצלנו, אומר הרב בחיך כובש, תוכל ליהנות ממנוחה נעימה ושקטה לא פחות מאותה דירת חמד שמצאתי! גם השקט והרחבת הדעת עם אותו נוף נהדר של טבריה העתיקה ישתקפו בפניך, ואולי גם נוכל ללמוד קצת יחדיו, וכך תוכל להעביד כאן את החופש' שלך בטוב ובנעימים וללא הוצאה כספית מיותרת!

מתחילה מספר האיש, לא נאותה לי הצעתו של הרב רציזתי קצת פריטות ושקט, לאחר התקופה הקשה והסוערת שעברה עלי חפצתי להיות יותר עם עצמי, ודחיתי את ההצעה בנימוס. תרציתי את עצמי בכך שאין זה נעים לי להטריח את הרב והרבנית החשובים שהרי אין מדובר בלינת לילה יחיד, כי אם לתקופה של שבוע ויותר. - אך משום מה הרב לא אבה כל כך מרר לוותר על המצוה הגדולה שנפלה בחלקך, וניסה בכל מיני דרכים לשכנע אותי להתארח בביתם.

אין זו טרחה בעבורנו כלל וכלל! הפציר בי הרב, אדרבה הרבנית תהנה ותשמח מאד, אנו אוהבים לארח אורחים בבתינו, שכן האורחים מביאים איתם את השמחה ואת האור ואת הברכה - הפציר הרב.

על הברכה יעמדו

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליארצייט | התורמים להפצת העלון | לקבלת העלון במייל (דוא"ל) נא לשלוח למייל הפצו"ב

Table with 8 columns: Contact info (shivti11@gmail.com), Phone numbers (05276-10455, 078-3331109), and various service providers like 'גרפצ'יק, קשת הרשת, שרה שיינדל, האחים היקרים, יוסף בן, לע"נ הרב יעקב מיכאל, ועוד.